

Lagerhuset

Bebyggelse merket med oransje er bygninger som har vært tilknyttet virksomhetene ved Fallselva.

Du står nå på tomte etter pakkhuset som tilhørte A/S Lands Træsliperi & Papfabrik. Her lagret fabrikken masse- og pappballe som skulle fraktes med jernbanen. Disse veide fra 125 til 250 kg. Lagerhuset rommet opptil 650 tonn papp.

HISTORIKK

Valdresbanen ble åpnet i 1906, men først i 1912 kjøpte fabrikken opp tomte av Fald Øvre. Da ble pakkhusene ved Vold ved Randsfjorden og et innkjøpt pakkhus ved Rødnes brygge i Fluberg, flyttet opp til Fall stasjon og ombygget til nytt pakkhus. Sidespor ble anlagt og heretter gikk all eksport fra fabrikken med jernbanen. De første årene med hest og doning opp til stasjonen, senere med lastebil. En taubane var på tale flere ganger men ble hver gang lagt til side.

Lagerhuset ble utvidet i 1925, for å gi plass til den planlagte økte tremasseproduksjon. Frakten med dampskip fra brygga ved Vold var slutt og den gamle dampskipstrafikk, med sine ærerike tradisjoner, opphørte på sett og vis etter at jernbanen kom. På 1950-tallet var A/S Lands Træsliperi & Papfabrik den største trafikkant på Valdresbanen, og Fall stasjon en av de mest trafikkerte stasjoner.

Begge lagerhusene, både dette og lagerhuset til Skrankefoss (punkt D på bildet) ble oppkjøpt av en privatperson til nedrivning for 25.000 kroner. Lagerhuset på Skrankefoss brant andre påskedag i 1963. Lagerhuset for A/S Lands Træsliperi & Papfabrik ble revet et stykke ut i 1960-åra.

Lagerhuset ble et møte og oppholdssted for barn og ungdom i nabolaget, selv om det ikke var offisielt godtatt på grunn av en viss risiko. Dette var et spennende sted med mange gjemmesteder. Overbygget over sidesporet ga tidlig vår, med mulighet for å "klinke" og "kaste på stikka". Lagerhuset var en slags fordums idrettshall.

SPOR

På tomte ser vi fundamenter etter lagerhuset. Godsvognene ble kjørt inn på det overbygde sidesporet, og vi kan ennå se noen sviller.

I området ser vi fortsatt noen "tause vitner" i form av 6 slipesteiner. En i engelsk natursandstein og fem i støpt kunststein (noen ennå ikke utpakket). Opprinnelig lå det to natursteiner her. Den andre er plassert i veimuren i starten på Sliperilinna.

Slipestein.

Foto: Bjørn E. Edvardsen.

Livet langs Fallselva

Lagerhuset sett fra sørøst, med tremenna mot A/S Lands Træsliperi i forgrunnen, ca 1940-50.
Foto utlånt av Roar Larsen.

- Lagerhus Lands Træsliperi A
- Sidespor til Valdresbanen B
- Valdresbanen C
- Lagerhus Skrankefoss D
- "Inntekten" (post 9) E
- Perstuefløyta F
- "Bøljeblekkbyen" G
- Skrankefossfløyta H
- Tømmerrenna I
- Torgerdammen J
- Holmen idrettsplass, "Holmenbanen" K
- Materialsaga og bro over Fallselva er ikke blitt bygget ennå - se post 7 L

Oversikt over Skrankefossområdet, sett fra nordvest i 1947. Like etter at produksjonen har kommet i gang igjen etter kriseåra, nå med A/S Lands Træsliperi som eier.
Foto utlånt av Per Odnæs.